

Możliwe wytłumaczenia nagłego wzrostu frekwencji wyborczej podczas wyborów do Parlamentu Europejskiego w Polsce w roku 2019: rola religijności Polaków.

W wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2019 w Polsce doświadczyliśmy wzrostu frekwencji wyborczej na niespotykaną dotychczas skalę. Partycypacja w tych wyborach wzrosła z około 24% w roku 2009 i około 25% w roku 2014 do prawie 47% w roku 2019. Prawie dwukrotny wzrost frekwencji wyborczej w sposób naturalny skłania do poszukiwania przyczyn tego zjawiska.

Celem projektu jest przyjrzenie się temu wyjątkowemu zdarzeniu w kontekście religijności Polaków oraz sporu o rolę Kościoła Katolickiego w życiu publicznym, który to spór został znacząco zintensyfikowany w trakcie kampanii przed tymi właśnie wyborami.

Dotychczas niewiele wiadomo na temat tego, jak partycypacja w życiu religijnym łączy się z partycypacją w życiu politycznym. Ogólnie rzecz biorąc naukowcy zgadzają się co do tego, że ludzie częściej uczestniczący w obrzędach religijnych i określający siebie jako intensywnie wierzący, przejawiają również większą aktywność w życiu publicznym, co przekłada się między innymi na częstsze uczestnictwo w procesach demokratycznych. Mało jednak wiadomo na temat siły tej relacji i potencjalnych mechanizmów, za pomocą których zjawiska te mogą na siebie wzajemnie oddziaływać. Wyjątkowy wzrost frekwencji wyborczej i intensyfikacja tematyki religijnej w kampanii przed wyborami w roku 2019 stwarzają wyjątkowe pole do badań mogących rzucić więcej światła na tę zależność.

Projekt ma na celu próbę udzielenia odpowiedzi na następujące pytania: “Czy dodatnia relacja pomiędzy religijnością a partycypacją w życiu politycznym słabnie, nasila się, a być może pozostaje bez zmian w przypadku ogromnego wzrostu frekwencji wyborczej?”, “Czy ludzie bardziej religijni, którzy dotychczas przejawiali wyższą partycypację wyborczą, pod wpływem intensywnego i kontrowersyjnego sporu o Kościół Katolicki zmobilizowali się silniej, niż reszta społeczeństwa?” wreszcie być może “Czy któraś ze stron sporu politycznego o rolę Kościoła Katolickiego w życiu publicznym skorzystała na intensyfikacji tego sporu przed wyborami?”.

Aby udzielić odpowiedzi na te i inne pobliskie pytania, w projekcie zaplanowane jest przeprowadzenie następującej analizy: Po pierwsze, analizie zostaną poddane artykuły prasowe i poziom zainteresowania problematyką Kościoła Katolickiego w trakcie kampanii przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w roku 2019. W przeglądzie popularnych portali prasowych wyróżnione i zliczone zostaną artykuły związane z tematyką religijną na tle innych artykułów, co pozwala ilościowo zmierzyć intensyfikację tematyki związanej z Kościołem Katolickim na tle innych tematów. Zgodnie z wynikami wstępnych badań, intensyfikacja taka rzeczywiście miała miejsce, pozostają jednak wciąż pytania o skalę i znaczenie zwiększonego występowania wątków religijnych w kontekście nadchodzących wyborów.

Aby zmierzyć to, jak religijni Polacy zmobilizowali się na tle reszty społeczeństwa planowane jest użycie metod ekonometrycznych łączących dane wyborcze z danymi dotyczącymi uczestnictwa w obrzędach katolickich. Analiza taka, pozwala odpowiedzieć na pytanie, czy ogromne wzrosty frekwencji wyborczej w wyborach do Parlamentu Europejskiego były silniejsze w grupie bardziej zaangażowanych religijnie, czy tych stroniących od Kościoła. Niezwykle interesujący jest fakt, że nie jest dotychczas znany potencjalny wynik takiej analizy. Być może do urny ruszyły intensywniej osoby religijne, być może było wręcz przeciwnie i intensywniejsze zaangażowanie przejawiały osoby niewierzące, możliwe też, że mobilizacja z obydwu stron była równomierna. Każdy z potencjalnych wyników jest niezwykle ciekawy w kontekście zrozumienia głębokich przyczyn stojących za zachowaniami ludzi w demokratycznym społeczeństwie.